

ELEKTRİK ENERJİSİ TALEP TAHMİNLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

Madde 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; elektrik enerjisi talep tahminlerinin oluşturulmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.¹

Kapsam

Madde 2- (1) Bu Yönetmelik; dağıtım şirketleri tarafından belirlenen talep tahmini yöntemine uygun olarak elektrik enerjisi talep tahminlerinin yapılması, değerlendirilmesi, güncellenmesi ve onaylanmasında izlenecek usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Yönetmelik, 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4-(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Dağıtım bölgesi: Bir dağıtım şirketinin lisansında tanımlanan bölgeyi,
- Dağıtım şirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iştigal eden elektrik dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiyi,²
- Kanun: 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,
- Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- Talep tahmini: Dağıtım şirketi tarafından, belli bir zaman aralığı için farklı senaryolar çerçevesinde geleceğe dönük olarak yapılan dağıtılan elektrik, puant talep ve abone sayısına ilişkin tahmini,³
- Talep tahmin modeli: Talep tahmini çerçevesinde bilimsel yöntemler kullanılarak oluşturulacak modeli,
- TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Talep Tahmin Esasları, Dönemleri, Yöntemin Belirlenmesi ve Veri Seti

Talep tahmin yöntemi ve esasları

Madde 5- (1) Dağıtım şirketi, dağıtım bölgesine ilişkin talep tahminlerini, bilimsel ve teknik geçerliliği olan yöntemlerle, dağıtım bölgesine özgü şartları dikkate alarak, yayımlanmış resmi makroekonomik hedefleri göz önünde bulundurarak ve gerek duyulması halinde ilgili kamu ya da özel sektör kurum ve kuruluşlarının görüşlerini de alarak yapar veya yaptırır.

(2) Talep tahminlerinin dağıtım şirketi tarafından diğer gerçek veya tüzel kişilere yaptırılması, dağıtım şirketinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Talep tahmini dönemi ve senaryoları

Madde 6- (1) Talep tahminleri, her yıl içinde bulunulan yıl birinci yıl olmak üzere 10 yıllık bir dönem için hazırlanır ve tahmin sonuçları düşük, baz ve yüksek senaryo şeklinde sunulur. TEİAŞ tarafından üretim kapasite projeksiyonu ve iletim sistemi on yıllık gelişim raporu ile dağıtım şirketi

¹ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

² 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

³ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

tarafından yatırım planı ve dağıtım sistemi on yıllık gelişim raporunun hazırlanmasında baz senaryo esas alınır.⁴

Talep tahminine esas veri seti

Madde 7- (1) Talep tahminine esas veri seti; ekonomik, sosyal, demografik, iklimsel, çevresel veriler ve tahmin edilmeye çalışılan değişkenin geçmiş değerleri ile talep tahmin modelinin gerektirdiği diğer bölgesel verilerden oluşturulabilir.

(2) Talep tahminine esas veri setinde, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yayımlanmış resmi veriler ile dağıtım şirketinin kendi bölgesine ilişkin olarak kayıt altına aldığı veriler kullanılır.

(3) Talep tahmin modelinin gerektirdiği veri setinde kullanılan verilerin talep tahmin sonucunu nasıl etkilediği, bilimsel ve mantıksal yaklaşımlarla gerekçelendirilir.

(4) Talep tahmininde kullanılacak veri setine ilişkin gözlem sayısının, seçilecek yöntem ve oluşturulacak model çerçevesinde yeterli sayıda olması esastır. Kullanılacak veri seti, yapılacak istatistiksel testler sonucunda elde edilen sonuçlara göre uygulanacak dönüşümlerle, talep tahmin modelinde kullanılmaya uygun hale getirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İlkeler, Modelin Değerlendirilmesi ve Doğrulanması

Talep tahmininde gözetilecek ilkeler

Madde 8- (1) Talep tahminine esas teşkil edecek modelin oluşturulmasında modelin;

- a) Matematiksel ifadesinin değişkenler arasındaki ilişkiyi yansıtması,
- b) Kullanılan açıklayıcı değişken veya değişkenler ile tahmin edilecek değişken veya değişkenler arasında ekonomik olarak anlamlı bir ilişkiyi barındırması,
- c) Belirlilik katsayılarının açıklama gücü açısından yüksekliği,
- ç) Tasarımının basit ve anlaşılabilir olması,
- d) Ekonomi ve ekonometri teorisine tutarlılık sergilemesi,
- e) Geriye dönük olarak çalıştırılması durumunda, tahmin edilmeye çalışılan değişken veya değişkenlere ilişkin elde edilen tahminlerle, bu değişken veya değişkenlerin gerçek değerlerinin uyum göstermesi

ilkeleri gözetilir.

(2) Puant talep ve abone sayısına ilişkin tahminler ekonometrik bir modele dayalı olarak yapılmıyor ise, gerekçeleri belirtilir ve kullanılan tahmin yöntemi açıklanır.⁵

(3) Talep tahmini sonuçlarında, son 10 (on) yılda görülmemiş oranda bir artış ya da azalış öngörülmüş ise, söz konusu öngörünün gerekçelerinin sunulması gerekir.⁶

Talep tahmin modelinin değerlendirilmesi ve doğrulanması

Madde 9- (1) Talep tahmin modelinin oluşturulmasını takiben modelin;

- a) Bir bütün olarak istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığına,
- b) Çalıştırılması sonucu tahmin edilen açıklayıcı değişken veya değişkenlere ait parametre veya parametrelerin istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığına,
- c) Yapısal açıdan süreklilik arz etmesine,
- ç) Çoklu doğrusallık, değişen varyans ve ardışık bağımlılık sergilemesine,
- d) Gerekli bir değişkenin dışlanması, gereksiz değişkenlerin içerilmesine ve fonksiyonel kalıbının doğruluğuna

ilişkin ekonometri ve istatistik literatüründe genel kabul görmüş testler ile, seçilen farklı yöntemler çerçevesinde oluşturulan, modelin uygunluğuna yönelik gerekli diğer testler yapılarak, bu testler sonucunda gerekli görülen düzeltme ve değişiklikler yapılır.

(2) Uygulanacak testlerde seçilecek güven aralığı yüzde 10'u geçemez.

⁴ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle eklenmiştir.

⁶ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle eklenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Talep Tahmininin Sonuçları, Raporlanması ve Yayımlanması

Talep tahmin sonuçları

Madde 10- (1) Talep tahmini sonuçları;

a) 10 yıllık dönem için yıllık bazda düşük, baz ve yüksek tüketim senaryoları temelinde ilgili dağıtım bölgesindeki toplam elektrik enerjisi talebi, puant talep ile abone sayısına ilişkin model ya da modeller sonucu ulaşılan tahminleri,

b) Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği kapsamında üretim kapasite projeksiyonu ve iletim sistemi on yıllık gelişim raporunun hazırlanmasına esas bilgileri,

c) Dağıtım sistemi on yıllık gelişim raporu ile yatırım planının hazırlanmasına esas bilgileri içerir.

(2) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamındaki bilgiler, talep tahmin modeli ile elde edilen baz senaryo sonuçlarına dayandırılan bilgi ve öngörülerden de oluşturulabilir.

Talep Tahmin Raporu

Madde 11- (1) Talep tahmin sonuçları, talep tahmininde kullanılan veri seti ile birlikte bir rapor haline getirilir ve her yılın Mart ayının sonuna kadar yazılı olarak ve elektronik ortamda Kuruma Ek-1, Ek-2, Ek-3, Ek-4 ve Ek-5 formları içerilecek şekilde sunulur. Dağıtım şirketleri ayrıca, bağlantı tipi, abone grubu ve benzeri detaylar bazında Kurum tarafından kendilerine bildirilecek formatta içinde bulunulan yılı takip eden yıla ilişkin 1 yıllık talep tahminlerini Kuruma sunarlar.⁷

(2) Talep Tahmin Raporunda, 10 uncu maddede yer alan tahmin sonuçları ve talep tahmininde kullanılan veri seti yanı sıra; talep tahmin modeline ilişkin varsayımlar, matematiksel ve ekonometrik kuramsal çerçeve, verilerin genel değerlendirmesi ve gerekçelendirilmesi, parametrelerin tahmin edilmesi, testlerin yapılması, gerekli değişiklik ve düzeltmelerin eklenmesi, talep tahmin modeli kullanılarak tahmin edilen değişken ya da değişkenlerin geçmişe ilişkin gerçekleştirmeleriyle model sonucu ulaşılan değerlerin karşılaştırılması, geleceğe yönelik farklı senaryolar kapsamında yapılan tahminler ve dağıtım bölgesi ile model ya da modellere ilişkin genel yorum ve değerlendirmelere ayrıntılı olarak yer verilir.

(3) Dağıtım şirketi tarafından hazırlanan Talep Tahmin Raporu, bu Yönetmelikte yer alan usul ve esaslara uygunluk yönünden incelenir ve Kurum tarafından uygun bulunması halinde, Kurum tarafından yapılan bildirim izleyen on gün içerisinde dağıtım şirketi tarafından TEİAŞ’a gönderilir.⁸

(4) Kurum tarafından uygun bulunmaması halinde, Talep Tahmin Raporu yeniden gözden geçirilmek üzere dağıtım şirketine geri gönderilir. Dağıtım şirketi, yapılan bildirim izleyen bir ay içerisinde, Talep Tahmin Raporunu yenilemek suretiyle Kuruma sunar.⁹

Talep tahminlerinin birleştirilmesi

Madde 12- (1) TEİAŞ, iletim sistemine doğrudan bağlı tüketicilere ait talep tahminlerini, dağıtım şirketlerinden gelen tahmin sonuçları ile birleştirir. TEİAŞ, Kuruma talep tahminlerine ilişkin olarak sunulacak rapor formatını oluştururken, gerekçelerini belirtmek suretiyle, dağıtım şirketlerinden Talep Tahmin Raporuna ilişkin olarak ilave bilgi ve belge talep edebilir.

(2) TEİAŞ tarafından sonuçlandırılan talep tahminleri, her yılın 1 Ağustos tarihine kadar Kuruma sunulur.

Talep tahminlerinin onaylanması ve yayımlanması

Madde 13- (1) TEİAŞ tarafından sonuçlandırılarak Kuruma sunulan talep tahminleri, Kurul tarafından onaylanması halinde, TEİAŞ’ın internet sayfasında dağıtım bölgeleri bazında ve konsolide edilmiş tablolar halinde yayımlanır. Kurul tarafından uygun bulunmaması halinde, talep tahminleri yeniden gözden geçirilmek üzere TEİAŞ’a geri gönderilir. TEİAŞ; yapılan bildirim izleyen bir ay içerisinde, talep tahminlerini yenilemek suretiyle Kuruma sunar.

(2) Talep tahminleri, her yılın 1 Ekim tarihine kadar yayımlanır.

⁷ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle değiştirilmiştir.

Tahmin sonuçlarının güncellenmesi

Madde 14- (1) Dağıtım şirketi, tahmin edilen değişken veya değişkenler ile açıklayıcı değişken veya değişkenlerin yıllık gerçekleştirmelerini dikkate alarak, her yıl veri setini ve gerekmesi halinde tahmin modelini revize etmek suretiyle bir sonraki 10 yıllık talep tahmin setini hazırlar.

(2) Dağıtım şirketi, ekonomik ve bilimsel gerekçelere dayandırmak koşuluyla, tahminde kullanılan veri setinde, tahmin modelinin genel yapısında ve tahmin yönteminde değişiklik yapabilir.

(3) İki yıl üst üste baz senaryoya göre elde edilen talep tahmini ile gerçekleşen değerler arasında yıllık olarak % 5’ten daha büyük bir fark olması durumunda, talep tahmini yöntemi dağıtım şirketi tarafından gözden geçirilir ve konu hakkında Kuruma yazılı görüş sunulur.

Veri sağlama yükümlülüğü

Madde 15- (1) Organize sanayi bölgesi işletmecisi tüzel kişiler, talep tahmini yapılabilmesi için gerekli olanlarla sınırlı olmak üzere, dağıtım şirketleri tarafından talep edilen verileri bölgesinde buldukları dağıtım şirketine verir. Dağıtım şirketi bu verileri bölgesel talep tahmininde kullanır.

(2)¹⁰ Perakende satış şirketleri, hizmet verilen tüketiciler ile ilgili olarak, bölgelerindeki dağıtım şirketlerinin talep tahmini yapabilmesi için gerekli olan verileri talep tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde sunmakla yükümlüdür.

Gizlilik

Madde 16- (1) Dağıtım şirketi ve TEİAŞ, bu Yönetmelik kapsamında edinilen bilgileri amacı dışında kullanamaz ve üçüncü şahıslarla paylaşamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1-¹¹

Yürürlük

Madde 17- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 18- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

¹⁰ 30 Aralık 2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle eklenmiştir.

¹¹ 15/03/2013 tarihli ve 28588 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle yürürlükten kaldırılmıştır.

4 Nisan 2006 tarihli ve 26129 sayılı Resmî Gazete’de Yayımlanmıştır.

Yıllar	Düşük Senaryo	Baz Senaryo	Yüksek Senaryo

C) Abone Sayıları

Yıllar	Düşük Senaryo	Baz Senaryo	Yüksek Senaryo

AÇIKLAMA: İhtiyaca göre satır/sütun eklenerek doldurulacaktır.